

PROJEKT ZAŁOŻEŃ PROJEKTU USTAWY O PONOWNYM WYKORZYSTYWANIU INFORMACJI SEKTORA PUBLICZNEGO

Projekt z dnia 14 maja 2014 r.

I. Cel uchwalenia projektowanej ustawy

Celami projektu ustawy są implementacja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/37/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. zmieniająca dyrektywę 2003/98/WE w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (Dz. Urz. UE L 175/1), a jednocześnie nowy sposób wdrożenia zmienianej dyrektywy w polskim porządku prawnym, który zapewni, że rozwiązania dotyczące ponownego wykorzystywania będą bardziej przejrzyste i łatwiejsze w stosowaniu.

Przyjęta w 2013 r. dyrektywa stanowi wykonanie celów, o których mowa w Komunikacie (2011) 882 *Otwarte dane – siła napędowa innowacji, wzrostu gospodarczego oraz przejrzystego zarządzania*. Dokument ten jest jednym z trzech opublikowanych przez Komisję Europejską w ramach pakietu *Open Data Package*, który zakłada lepsze wykorzystanie potencjału informacji sektora publicznego dla wzrostu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki europejskiej.

Podstawową zmianą dyrektywy 2003/98/WE jest rozszerzenie zakresu podmiotowego również na biblioteki, muzea i archiwa. Treści będące w posiadaniu tych podmiotów na gruncie dyrektywy 2003/98/WE podlegały wyłączeniu z ponownego wykorzystywania. W dokumencie „*The Cultural Institutions in the Commission proposal to amend Directive 2003/98/EC on re-use of public sector information*” przedstawiono opinię, iż rozszerzenie zakresu dyrektywy odzwierciedla jedynie stan rzeczywisty, gdyż wiele instytucji już obecnie udostępnia treści do ponownego wykorzystywania do celów komercyjnych i niekomercyjnych. Podkreślenia wymaga, że ponowne wykorzystywanie powinno odbywać się z pełnym poszanowaniem praw własności intelektualnej. Założenie to stanowi podstawę niniejszego projektu – informacje sektora publicznego będące przedmiotem praw własności intelektualnej osób trzecich są wyłączone z ponownego wykorzystywania.

Kolejną kluczową zmianą dyrektywy jest wprowadzenie ogólnej zasady, zgodnie z którą wszystkie dokumenty udostępniane przez organy sektora publicznego mogą być ponownie wykorzystane do dowolnych celów: komercyjnych lub niekomercyjnych, chyba że są one zabezpieczone prawami własności intelektualnej osób trzecich. Należy podkreślić, iż zasada ta już obecnie funkcjonuje w ustawie z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198, z późn. zm. – dalej „udip”). Została ona wprowadzona nowelizacją udip z 16 września 2011 r.¹, która stanowiła implementację dyrektywy 2003/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 17 listopada 2003 r. w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego. Dyrektywa 2003/98/WE nie wprowadzała takiego prawa.

Informacja sektora publicznego jest ważnym materiałem wyjściowym dla produktów i usług związanych z zasobami cyfrowymi o dotychczas niewykorzystanym potencjale. Podmioty

¹ Ustawa z 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o dostępie do informacji publicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 204, poz. 1195).

publiczne wytwarzają, gromadzą lub przechowują ogromną ilość informacji i treści, poczynając od danych statystycznych, gospodarczych lub środowiskowych, poprzez materiały archiwalne, po zdigitalizowane księgozbiory lub kolekcje dzieł sztuki. Wraz z rewolucją cyfrową istotnie wzrosła wartość tego źródła dla innowacyjnych produktów lub usług wykorzystujących takie zasoby.

Zwraca się także uwagę, że oprócz napędzania innowacji i kreatywności, które stymulują wzrost gospodarczy, możliwość ponownego wykorzystywania informacji wzmacnia również pozycję obywateli, wzmacniając tym samym demokrację uczestniczącą i promując przejrzystą, odpowiedzialną i wydajniejszą administrację.

Aby zrealizować cele, o których mowa powyżej proponuje się przyjęcie nowej koncepcji wykonania dyrektywy. Zakłada ona wyodrębnienie przepisów o ponownym wykorzystywaniu z udip zawartych w rozdziale 2a i uregulowanie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego w projektowanej ustawie, której proponuje się nadać tytuł o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego. Projektowana ustawa uchyli zatem przepisy o ponownym wykorzystywaniu z udip oraz wprowadzi przepisy kolizyjne określające relacje między tymi ustawami.

Określenie zasad ponownego wykorzystywania w odrębnej regulacji jest uzasadnione z wielu powodów.

Po pierwsze, pozwoli w sposób precyzyjniejszy i bardziej zrozumiały dla adresatów norm prawnych rozróżnić instytucje „dostępu do informacji” oraz „ponownego wykorzystywania”. Odrębna regulacja ustawowa określająca ponowne wykorzystywanie jest częściej stosowanym zabiegiem legislacyjnym w państwach Unii Europejskiej; jak wskazuje Komisja Europejska² 15 z 27 krajów europejskich³ wybrało drogę uchwalenia osobnych, specjalnych aktów dotyczących ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (np. Hiszpania, Niemcy, Szwecja, Wielka Brytania, Włochy).

Szczególnie istotne jest rozróżnienie pomiędzy realizacją prawa dostępu do informacji sektora publicznego (*access to public sector information*), a dalszą eksploatacją informacji pozyskanych w ten sposób (*re-use of public sector information*). Dostęp do informacji publicznej stanowi implementację wyrażonej w art. 61 Konstytucji zasady jawności. Prawo do informacji jest uważane za jedno z podstawowych praw człowieka. Natomiast w odniesieniu do ponownego wykorzystania podkreśla się jego gospodarczy i społeczny charakter. Prawodawca UE podkreślał znaczenie ponownego wykorzystywania informacji dla konkurencyjności przedsiębiorstw, których produkty i usługi opierają się na informacji sektora publicznego, ale także dla transparentności funkcjonowania administracji publicznej.

Komisja Europejska w ocenie skutków wniosku zmiany dyrektywy 2003/98/WE wskazuje, iż ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego oznacza wszelkie twórcze wykorzystywanie danych, np. poprzez zwiększenie wartości danych, łączenie danych z różnych źródeł w celu wytworzenia pożądanego rezultatu i rozwijanie aplikacji, zarówno w celach komercyjnych, jak i niekomercyjnych. Re-use koncentruje się na wykorzystywaniu gospodarczej wartości informacji sektora publicznego, gdzie służy ona jako materiał surowy dla rozwoju nowych produktów i usług. Podczas, gdy podmioty publiczne są twórcami i dostawcami oryginalnego materiału, sektor prywatny odgrywa istotną rolę jako uczestnik

² http://ec.europa.eu/information_society/policy/psi/rules/ms/index_en.htm

³ Bez uwzględnienia Chorwacji

i pośrednik procesu przetwarzania informacji pomiędzy źródłem informacji (podmiot publiczny) a końcowym użytkownikiem⁴. Nie bez znaczenia jest również fakt, że implementowana dyrektywa została przyjęta na podstawie art. 114 TFUE (95 TWE) z uwagi na to, iż jej przedmiotem jest swobodny przepływ usług i właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Celem ustanowionych przez dyrektywę ram prawnych jest zapewnienie warunków, które maksymalnie zwiększą potencjalne korzyści z ponownego wykorzystywania zasobów danych publicznych w Europie. Zarówno podstawa prawna, jak i cele o których mowa w preambule do dyrektywy, akcentują gospodarczy charakter regulacji.

Stosownie do art. 1 ust. 3 dyrektywy 2003/98/WE zmienionej dyrektywą 2013/37/UE jej przepisy „opierają się na systemach dostępu obowiązujących w państwach członkowskich i pozostają bez uszczerbku dla tych systemów.” Odzwierciedleniem tego jest wprowadzona w udip reguła, która rozstrzyga o relacji między, z jednej strony konstytucyjnymi gwarancjami „prawa do informacji” (art. 61 Konstytucji) oraz „wolności wypowiedzi” (art. 54 Konstytucji), z drugiej zaś zasadami ponownego wykorzystywania, a także rozróżnienie instytucji ponownego wykorzystywania informacji publicznej od jej rozpowszechniania. Kwestie zarówno dostępu do informacji, jak i ponownego wykorzystywania uregulowane w jednym akcie normatywnym oraz oparte na tych samych pojęciach, pomimo zawartej w art. 2a ust. 2 udip normy, nie wyeliminowały wątpliwości w tym względzie, które pojawiły się na etapie wprowadzania instytucji ponownego wykorzystywania informacji publicznej w udip. Istotne jest zatem wyraźne podkreślenie, że ponowne wykorzystywanie nie narusza prawa do informacji publicznej oraz wolności jej rozpowszechniania. Jednocześnie w celu uniknięcia kwestii kolizyjnoprawnych w ustawie należy zawrzeć bardziej szczegółową normę kolizyjną stanowiącą, że dostęp do informacji publicznej jest realizowany na zasadach określonych udip.

Po drugie, za przyjęciem odrębnej ustawy przemawiają w szczególności znaczące różnice w zakresie podmiotowym wspomnianej dyrektywy oraz udip, jak również wątpliwości co do użycia pojęcia „informacja publiczna” dookreślenia przedmiotu ponownego wykorzystywania. W chwili obecnej w udip dostęp do informacji publicznej reguluje rozdział 1, a ponowne wykorzystywanie tejże informacji – rozdział 2a. Zatem obie instytucje oparte zostały na pojęciu informacji publicznej.

Dostęp do informacji publicznej obejmuje swoim zakresem podmioty wykonujące zadania publiczne będące w posiadaniu informacji publicznych (art. 4 udip). W przykładowym ich wyliczeniu znajdują się m.in. organy samorządów gospodarczych i zawodowych (art. 4 ust. 1 pkt 2 udip). Do stosowania ustawy są także zobowiązane partie polityczne, a także organizacje związkowe i pracodawców (reprezentatywne w rozumieniu ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego). Tak szerokie ustalenie zakresu udip jest zasadne, ponieważ celem ustawy pozostaje zapewnienie jak największej transparentności i jawności życia publicznego.

Tymczasem ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego, w ślad za dyrektywą 2003/98/WE wyznacza różny zakres swojego stosowania w porównaniu do dostępu do informacji publicznej. Dyrektywa 2003/98/WE opiera swój zakres podmiotowy o dyrektywy 92/50/EWG, 93/36/EWG, 93/37/EWG w sprawie zamówień publicznych oraz dyrektywy 98/4/WE. W polskim prawodawstwie katalog podmiotów prawa publicznego

⁴ IMPACT ASSESSMENT Accompanying the document Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL amending European Parliament and Council Directive 2003/98/EC on the re-use of public sector information SEC(2011) 1552 final, s. 10.

– wzorowany na definicji zawartej w przepisach unijnych – znajduje się w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych. Wobec powyższego obecne przepisy udip, w rozdziale 1 udip i rozdziale 2a udip wyznaczają swoje własne zakresy podmiotowe, tj. otwarty katalog podmiotów zobowiązanych do udostępniania informacji publicznej (art. 4 udip) oraz zamknięty katalog podmiotów zobowiązanych do udostępniania informacji publicznej w celu jej ponownego wykorzystywania (art. 23a ust. 2 udip). Szeroka kategoria podmiotów objęta została regulacjami w obydwu przepisach.

Po trzecie, uregulowanie ponownego wykorzystywania w projektowanej ustawie uzasadnione jest poszerzeniem zakresu podmiotowego dyrektywy 2003/98/WE o biblioteki, archiwa i muzea. Zasoby będące w posiadaniu tych instytucji, mieszczące się w pojęciu dokumentu, o którym mowa w dyrektywie, wykraczają poza zakres pojęcia informacja publiczna.

Naczelny Sąd Administracyjny w swoim orzecznictwie przyjął szerokie pojęcie informacji publicznej i sprawy publicznej. Stwierdził bowiem, że może być ona wyodrębniana zarówno na podstawie kryterium podmiotowego, jak i przedmiotowego. Uznał w związku z tym, że informacją publiczną jest każda wiadomość wytworzona przez szeroko rozumiane władze publiczne oraz osoby pełniące funkcje publiczne, a także inne podmioty, które tę władzę realizują bądź gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa w zakresie swych kompetencji. Taki charakter będzie miała również wiadomość niewytworzona przez podmioty publiczne, lecz odnosząca się do tych podmiotów. Stąd informacją publiczną jest każda wiadomość wytworzona lub odnosząca się do władz publicznych, a także wytworzona lub odnosząca się do innych podmiotów wykonujących funkcje publiczne w zakresie wykonywania przez nie zadań władzy publicznej i gospodarowania mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa (wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego: z dnia 30 października 2002 r. sygn. akt II SA 181/02, II SA 1956/02 i II SA 2036-2037/02, niepubl.; z dnia 16 czerwca 2009 r., sygn. akt I OSK 89/09⁵; z dnia 7 grudnia 2010 r.; sygn. akt I OSK 1774/10).

Projektowane pojęcie informacji sektora publicznego należy odnieść do dokumentu w rozumieniu art. 2 pkt 3 dyrektywy 2003/98/WE, który stanowi przedmiot ponownego wykorzystywania. Prawodawca Unii Europejskiej poszerzając zakres podmiotów zobowiązanych, jednocześnie rozszerzył zakres przedmiotowy katalogu dokumentów udostępnianych w celu ponownego wykorzystania, tj. będących w posiadaniu bibliotek (w tym naukowych), muzeów i archiwów. Biorąc pod uwagę przedstawioną wyżej szeroką interpretację informacji publicznej nie można jednak uznać, iż dokumenty – w rozumieniu art. 2 dyrektywy 2003/98/WE – będące w posiadaniu tych podmiotów, takie jak m.in. materiały biblioteczne⁶, materiały archiwalne⁷ oraz muzealia⁸ stanowią informację publiczną.

⁵ Przywołane w dokumencie orzeczenia są dostępne na stronie internetowej Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/9F2184D116>

⁶ Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U. Nr 85, poz. 539, z późn. zm.) materiałami bibliotecznymi są w szczególności dokumenty zawierające utrwalony wyraz myśli ludzkiej, przeznaczone do rozpowszechniania, niezależnie od nośnika fizycznego i sposobu zapisu treści, a zwłaszcza: dokumenty graficzne (piśmiennicze, kartograficzne, ikonograficzne i muzyczne), dźwiękowe, wizualne, audiowizualne i elektroniczne.

⁷ Zgodnie z art. 1 ustawie z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz.U. 1983 Nr 38 poz. 173 z późn. zm., dalej: unza)Materiałami archiwalnymi wchodzącymi do narodowego zasobu archiwalnego, zwanymi dalej „materiałami archiwalnymi”, są wszelkiego rodzaju akta i dokumenty, korespondencja, dokumentacja finansowa, techniczna i statystyczna, mapy i plany, fotografie, filmy i mikrofilmy, nagrania dźwiękowe i wideofonowe, dokumenty elektroniczne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. Nr 64, poz. 565 z późn. zm.) oraz inna dokumentacja, bez względu na sposób jej wytworzenia, mająca znaczenie jako

Zasadnicza część tych zasobów wykracza poza pojęcie informacji publicznej. Należy wskazać, że statusu informacji publicznej nie posiadają co do zasady materiały biblioteczne oraz muzealia. Za informację publiczną mogą natomiast zostać uznane niektóre materiały archiwalne, o ile „dotyczą spraw publicznych”. Istotne w tym względzie ma art. 3 ust. 2 udip, zgodnie z którym prawo do informacji publicznej obejmuje uprawnienie do niezwłocznego uzyskania informacji publicznej zawierającej aktualną wiedzę o sprawach publicznych. Należy zauważyć, iż większość zasobów będących w posiadaniu bibliotek, archiwów i muzeów tej cechy aktualności nie posiada.

Zasoby te natomiast mieszczą się w pojęciu dokumentu (art. 2 pkt. 3 dyrektywy 2003/98/WE), które opiera się na kryterium treściowym („dokument oznacza jakkolwiek treść niezależnie od zastosowanego nośnika”).

II. Zakres przewidywanej regulacji i zasadnicze kwestie wymagające uregulowania

1. Zakres przedmiotowy projektowanej ustawy

Projektowana ustawa określać będzie ramy prawne dla ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego będących w posiadaniu podmiotów zobowiązanych.

Przez ponowne wykorzystywanie należy rozumieć wykorzystywanie przez osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej informacji sektora publicznego będących w posiadaniu podmiotów zobowiązanych w celach komercyjnych lub niekomercyjnych, innych niż pierwotny publiczny cel dla których zostały wytworzone.

W rozumieniu projektowanej ustawy informacja sektora publicznego oznacza jakkolwiek treść lub jej część niezależnie od sposobu utrwalenia (w postaci papierowej, elektronicznej, dźwiękowej, wizualnej lub audiowizualnej) będąca w posiadaniu podmiotu zobowiązanego. Definicja informacji sektora publicznego stanowi zatem odzwierciedlenie definicji dokumentu, o której mowa w art. 2 pkt 3 dyrektywy 2003/98/UE. Definicja ta jest szersza niż pojęcie informacji publicznej, o której mowa w art. 1 udip. Tym samym w pojęciu „informacja sektora publicznego” zawiera się pojęcie „informacja publiczna”.

W celu ułatwienia adresatom identyfikacji zakresu pojęcia informacji sektora publicznego proponuje się wprowadzić przykładowy katalog informacji sektora publicznego, podlegających ponownemu wykorzystywaniu. Informacjami sektora publicznego są w szczególności:

– informacje publiczne w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej;

źródło informacji o wartości historycznej o działalności Państwa Polskiego, jego poszczególnych organów i innych państwowych jednostek organizacyjnych oraz o jego stosunkach z innymi państwami, o rozwoju życia społecznego i gospodarczego, o działalności organizacji o charakterze politycznym, społecznym i gospodarczym, zawodowym i wyznaniowym, o organizacji i rozwoju nauki, kultury i sztuki, a także o działalności jednostek samorządu terytorialnego i innych samorządowych jednostek organizacyjnych - powstała w przeszłości i powstająca współcześnie.

⁸ Wizerunki muzealiów, zgodnie z art. 25a ust. 1 ustawy o muzeach mogą być utrwalone i przechowywane na informatycznych nośnikach danych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. Nr 64, poz. 565, z późn. zm.).

- materiały biblioteczne w rozumieniu art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach oraz inne materiały służące realizacji zadań bibliotek, o których mowa w art. 4 tej ustawy;
- wizerunki muzealiów, o których mowa w art. 25a ustawy z dnia 21 stycznia 1997 r. o muzeach, oraz inne materiały służące realizacji celów, o których mowa w art. 1 tej ustawy;
- materiały archiwalne w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach oraz inne materiały służące realizacji celów, o których mowa w art. 2 ust. 1 tej ustawy.

W projektowanej ustawie – wzorem art. 2a ust. 1 udip – sformułowane zostanie prawo, iż każdemu przysługuje prawo do ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego. Takie rozwiązanie było konsekwencją nałożenia obowiązku na podmioty zobowiązane do przekazywania informacji do ponownego wykorzystywania.

Korelatem powszechnego prawa do ponownego wykorzystywania jest wspomniany obowiązek podmiotów zobowiązanych.

Jak stwierdzono powyżej przepisy o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego nie określają własnych zasad dostępu do informacji. W celu wyeliminowania jakichkolwiek wątpliwości w projektowanej ustawie zostanie utrzymana zasada – wyrażona obecnie w art. 2a udip – potwierdzająca, że ponowne wykorzystywanie nie narusza prawa do informacji publicznej oraz wolności jej rozpowszechniania oraz innych ustaw określających zasady dostępu do informacji. Dostęp do informacji publicznej jest realizowany na zasadach określonych w udip.

Zgodnie z art. 1. ust. 1 lit. b) dyrektywy 2013/37/UE projektowana ustawa nie narusza przepisów regulujących dostęp do informacji, które w rozumieniu projektowanej ustawy są informacjami sektora publicznego.

2. Zakres podmiotowy projektowanej ustawy

Katalog podmiotów zobowiązanych do udostępniania informacji sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania w projektowanej ustawie będzie tożsamy z obowiązującym art. 23a ust. 2 udip z tą różnicą, że nastąpi poszerzenie podmiotów zobowiązanych o te, wobec których obecna regulacja nie miała zastosowania, tj. muzea państwowe i samorządowe, archiwa państwowe oraz biblioteki publiczne i naukowe.

Podmiotami zobowiązanymi do udostępnienia informacji sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania na zasadach i w trybie określonym projektowaną ustawą są:

- 1) Prezes Rady Ministrów,
- 2) jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych,
- 3) inne niż określone w pkt 2 państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej,
- 4) inne niż określone w pkt 2 osoby prawne, utworzone w celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym, niemających charakteru przemysłowego ani handlowego, jeżeli samodzielnie albo wspólnie z podmiotami, o których mowa w pkt 2 i 3, bezpośrednio albo pośrednio:

- a) finansują je w ponad 50% lub
 - b) posiadają ponad połowę udziałów albo akcji, lub
 - c) sprawują nadzór nad organem zarządzającym, lub
 - d) mają prawo do powoływania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego,
- 5) związki podmiotów, o których mowa w pkt 2–4.

3. Wyłączenia i ograniczenia stosowania przepisów ustawy

W projektowanej ustawie należy zmienić – w stosunku do obowiązujących na mocy art. 23a ust. 3 udip – katalog wyłączeń podmiotowych. Wynika to z przyjętych zmian zakresu podmiotowego dyrektywy 2003/98/WE, tj. art. 1 ust. 1 lit. a ppkt. iv i v dyrektywy 2013/37/UE, polegających na włączeniu w zakres ponownego wykorzystywania archiwów, bibliotek oraz muzeów.

a) [*Wyłączenia podmiotowe*] Przepisy ustawy nie będą stosowane do:

- jednostek publicznej radiofonii i telewizji w rozumieniu ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U. z 2011 r. Nr 43, poz. 226, z późn. zm.), w zakresie audycji radiowych i telewizyjnych oraz innych przekazów,
- instytucji kultury, samorządowych instytucji kultury oraz innych podmiotów prowadzących działalność kulturalną, o której mowa w art. 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. z 2012, poz. 405, z późn. zm. w zakresie informacji sektora publicznego służących ich działalności kulturalnej, z wyłączeniem muzeów państwowych i muzeów samorządowych, w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz.U. z 2012 r. poz. 987) oraz bibliotek publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U. z 1997 r. Nr 85 poz. 539 z późn. zm.),
- szkół wyższych, Polskiej Akademii Nauk oraz innych jednostek naukowych w rozumieniu ustawy z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. z 2008 r. Nr 169, poz. 1049) w zakresie informacji sektora publicznego służących ich działalności badawczej oraz dydaktycznej, z wyłączeniem bibliotek naukowych w rozumieniu ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U. Nr 85, poz. 539, z późn. zm.),
- podmiotów objętych systemem oświaty, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) w zakresie informacji sektora publicznego służących ich działalności oświatowej.

Ponadto, z katalogu wyłączeń podmiotowych w obecnym brzmieniu udip sformułowanych w art. 23a ust. 3 zostało usunięte wyłączenie dla archiwów państwowych, o którym mowa w pkt. 1 przywołanego przepisu.

Dyrektywa wprowadzie poszerza zakres podmiotowy posługując się sformułowaniem biblioteka uniwersytecka (art. 1 ust. 1 lit. a) ppkt (iv) dyrektywy 2013/37/UE) oraz ogólnym pojęciem biblioteka (art. 1 ust. 1 lit. a) ppkt (v)). Systematyka wyłączeń sformułowana

w dyrektywie wskazuje, że chodzi o biblioteki naukowe oraz biblioteki publiczne. Natomiast do katalogu podmiotów zobowiązanych nie wchodzi biblioteki szkolne i pedagogiczne oraz inne, o których mowa w ustawie o bibliotekach.

Pozostałe regulacje określające wyłączenia o charakterze przedmiotowym (art. 23a ust. 4 udip) oraz ograniczenia ponownego wykorzystywania (art. 23g ust. 8 udip) zostaną zachowane w projektowanej ustawie, tj:

b) [*Wyłączenia przedmiotowe*] Przepisy projektowanej ustawy nie znajdą także zastosowania do:

– przekazywania w tym celu informacji sektora publicznego między podmiotami wykonującymi zadania publiczne, w celu realizacji zadań określonych prawem.

Usunięte zaś zostanie ograniczenie, o którym mowa w art. 23 ust. 4 pkt 1 (ze względu na wykazanie interesu prawnego lub faktycznego na podstawie odrębnych przepisów), zgodnie ze zmianą wprowadzoną art. 1 ust.1 lit. b) dyrektywy 2013/37/UE.

c) [*Ograniczenia ponownego wykorzystania*] Ponownemu wykorzystywaniu nie podlegają:

– utwory oraz bazy danych, do których prawa własności intelektualnej przysługują podmiotom trzecim,

Ograniczenie to, o którym obecnie mowa jest w art. 23g ust. 8 pkt 2 udip (stanowiło implementację art. 1 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2003/98/WE) może mieć znaczenie w odniesieniu do części zasobów bibliotek, archiwów i muzeów. Podmioty te posiadają w swoich zbiorach informacje sektora publicznego spełniających cechy utworu (w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie praw autorskich i praw pokrewnych⁹, dalej: pr.aut.), do których prawa autorskie przysługują osobom trzecim.

Biblioteki, archiwa i muzea w ramach swojej działalności korzystają z materiałów stanowiących utwór, podlegający ochronie prawnoautorskiej, w przypadkach w których instytucje te nie są pierwotnie uprawnione do posiadanych materiałów, na podstawie przepisów o dozwolonym użytku publicznym albo na podstawie umowy licencyjnej lub umowy przenoszącej autorskie prawa majątkowe zawartą z podmiotem praw autorskich.

Należy zauważyć, iż ustawowe zezwolenie do korzystania przez biblioteki, muzea oraz archiwa z chronionych materiałów zawarte w przepisach o dozwolonym użytku publicznym (tj. art. 28¹⁰ i 32¹¹ pr. aut.) należy uznać za zbyt wąskie, aby na ich podstawie możliwe było udzielenie przez podmiot zobowiązany (bibliotekę, muzeum, archiwum) zezwolenia na ich ponowne wykorzystywanie. Uzyskanie przez podmiot zobowiązany szerszych uprawnień niż przewidzianych w ww. przepisach, umożliwiających ich dalsze udostępnienie do ponownego wykorzystywania zgodnie z przepisami projektowanej ustawy (oraz

⁹ Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U z 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn zm.)

¹⁰ „Biblioteki, archiwa i szkoły mogą: 1) udostępniać nieodpłatnie, w zakresie swoich zadań statutowych, egzemplarze utworów rozpowszechnionych; 2) sporządzać lub zlecać sporządzanie egzemplarzy rozpowszechnionych utworów w celu uzupełnienia, zachowania lub ochrony własnych zbiorów; 3) udostępniać zbiory dla celów badawczych lub poznawczych za pośrednictwem końcówek systemu informatycznego (terminali) znajdujących się na terenie tych jednostek.”

¹¹ „Właściciel egzemplarza utworu plastycznego może go wystawiać publicznie, jeżeli nie łączy się z tym osiągnięcie korzyści majątkowych.”

dyrektywy 2013/37/UE), wymaga więc uzyskania stosownego zezwolenia twórcy/podmiotu majątkowych prawa autorskich (np. w drodze umowy licencyjnej). Osobie fizycznej zainteresowanej korzystaniem z ww. materiałów przysługuje natomiast samodzielne ustawowe zezwolenie zawarte w art. 23 pr. aut., na podstawie którego dozwolone jest korzystanie (w zakresie określonym przez ten przepis) z udostępnionych przez ww. instytucje materiałów, bez konieczności uzyskania zgody (zezwolenia) od twórcy/podmiotu majątkowych praw autorskich, a także bez konieczności uzyskania zgody od biblioteki, archiwum lub muzeum, w których posiadaniu znajdują się chronione materiały¹².

Informacje sektora publicznego mogą stanowić również element bazy danych *sui generis* chronionej (jako całość) na podstawie Ustawy o ochronie baz danych¹³, niezależnie od tego czy poszczególne elementy tej bazy objęte są ochroną prawnoautorską, czy też nie. W takim przypadku, jeżeli podmiot zobowiązany (np. muzeum, archiwum lub biblioteka) nie jest pierwotnie uprawnione do bazy danych *sui generis*, podstawą do korzystania z chronionej bazy danych może być umowa licencyjna zawarta z producentem bazy danych lub umowa przenosząca prawa do bazy danych *sui generis* (całość praw lub udział).

– informacje sektora publicznego, do których dostęp jest ograniczony na podstawie ustaw szczególnych;

d) [*Ograniczenie prawa do ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego*]

– wprowadzone zostanie ograniczenie prawa do ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego – symetryczne do przewidzianego w art. 5 udip – ze względu na ochronę informacji niejawnych oraz ochronę innych tajemnic ustawowo chronionych oraz ze względu na prywatność osoby fizycznej lub tajemnicę przedsiębiorcy;

– informacje sektora publicznego, do których dostęp jest ograniczony na podstawie innych ustaw szczególnych;

4. Warunki ponownego wykorzystywania

Projektowana ustawa zachowa podstawową zasadę sformułowaną w art. 23b ust. 1 udip, zgodnie z którą udostępnianie informacji sektora publicznego w celu jej ponownego wykorzystywania jest udostępniane bez ograniczeń warunkami i bezpłatnie.

Jednocześnie projektowana ustawa wzorem ust. 2 określać będzie katalog warunków ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego, jakie podmiot zobowiązany może ustanowić, udostępniając informację sektora publicznego do ponownego wykorzystywania. Dotyczą one:

1) obowiązku poinformowania o źródle i czasie wytworzenia i pozyskania informacji od podmiotu zobowiązanego,

¹² „Bez zezwolenia twórcy wolno nieodpłatnie korzystać z już rozpowszechnionego utworu w zakresie własnego użytku osobistego. Przepis ten nie upoważnia do budowania według cudzego utworu architektonicznego i architektoniczno-urbanistycznego oraz do korzystania z elektronicznych baz danych spełniających cechy utworu, chyba że dotyczy to własnego użytku naukowego niezwiązanego z celem zarobkowym. 2. Zakres własnego użytku osobistego obejmuje korzystanie z pojedynczych egzemplarzy utworów przez krąg osób pozostających w związku osobistym, w szczególności pokrewieństwa, powinowactwa lub stosunku towarzyskiego; tzw. dozwolony użytek prywatny”

¹³ Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych (Dz. U z 2001r. Nr 128, poz. 1402, z późn. zm.)

- 2) obowiązku dalszego udostępniania pozyskanej informacji innym użytkownikom,
- 3) obowiązku informowania o przetworzeniu informacji ponownie wykorzystywanej,
- 4) zakresu odpowiedzialności podmiotu zobowiązanego za przekazywane informacje.

Ponadto, podmiot zobowiązany określać będzie sposób korzystania z informacji sektora publicznego spełniających cechy utworu w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn. zm.) lub stanowiących bazę danych w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych (Dz. U. Nr 128, poz. 1402, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 oraz z 2007 r. Nr 99, poz. 662 i Nr 176, poz. 1238) zapewniający możliwość dowolnego wykorzystywania utworu, do celów komercyjnych i niekomercyjnych, tworzenia i rozpowszechniania kopii utworu, w całości lub we fragmentach oraz wprowadzania zmian i rozpowszechniania utworów zależnych (aktualny art. 23b ust. 3 udip).

5. Oplaty

Dyrektywa 2013/37/UE zmieniła całkowicie zasady pobierania opłat funkcjonujące w dyrektywie 2003/98/WE. Co do zasady w przypadku pobierania opłat przez podmiot zobowiązany powinny być one ograniczone do kosztów krańcowych. Możliwość ta – jako wyjątek od ogólnej zasady bezpłatności – zostanie też wprowadzona w projektowanej ustawie (lit. a). Należy jednak podkreślić, iż projektowana ustawa będzie utrzymywała podstawową zasadę nieodpłatnego udostępniania informacji sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania (aktualnie art. 23b ust. 1 udip).

Ponadto podkreślenia wymaga, że projektowana ustawa poza wyjątkiem przewidzianym w lit. b, nie będzie przewidywała możliwości nakładania opłat uwzględniających rozsądny zwrot z inwestycji. Możliwość taką będą miały muzea, archiwa i biblioteki (wynika to bezpośrednio z art. 6 ust. 4 dyrektywy 2013/37/UE). Jest to uzasadnione specyfiką tych instytucji i posiadanych przez nie zasobów dziedzictwa kulturowego. Pobierane opłaty pozwolą na cyfryzowanie kolejnych zasobów, czyli powiększanie zbiorów cyfrowych nadających się do ponownego wykorzystywania.

Nakładanie opłat zawsze musi spełniać wymagania określone zasadą przejrzystości, opisane w pkt 6 Założeń.

a) Podstawowa zasada nieodpłatności

Wzorem obecnego brzmienia art. 23b ust. 1 podmiot zobowiązany przekazuje informacje sektora publicznego do ponownego wykorzystywania nieodpłatnie.

b) Oplaty ograniczone do kosztów krańcowych

Podmiot zobowiązany będzie miał możliwość nałożenia opłaty za ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego udostępnianej na wniosek, jeżeli przygotowanie informacji w sposób wskazany we wniosku wymaga poniesienia dodatkowych kosztów.

Nakładając opłatę, uwzględnia się koszty przygotowania informacji publicznej w określony sposób i w określonej formie. Łączna wysokość opłaty ograniczona jest do kosztów krańcowych poniesionych w celu przygotowania i przekazania informacji sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania w określony sposób i w określonej formie.

Podmiot zobowiązany na wniosek będzie zobowiązany wskazać sposób obliczenia opłat w odniesieniu do konkretnego wniosku o ponowne wykorzystywanie.

c) Opłaty za ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego będących w posiadaniu muzeów państwowych i samorządowych, bibliotek publicznych i naukowych oraz archiwów państwowych.

Podmioty te będą mogły pobierać opłaty wyższe, niż te o których mowa powyżej. Wyjątek ten został przewidziany w art. 1 ust. 6 dyrektywy 2013/37/UE. Jednakże opłaty te nie mogą przekraczać kosztów wytwarzania, przechowywania, przygotowania, przekazywania, ochrony i ustalania praw wraz z rozsądnym zwrotem z inwestycji.

6. Zasady ogólne udostępniania w celu ponownego wykorzystywania

Udostępniając informację sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania, podmiot zobowiązany będzie musiał uwzględnić poniższe zasady:

a) niedyskryminacji (obecny art. 23d udip)

Zgodnie z nią – tak jak dotychczas – przekazanie informacji sektora publicznego powinno nastąpić na warunkach, które wyeliminowałyby lub ograniczyły konkurencję. Do takiego niekorzystnego zjawiska mogłoby dojść w przypadku oferowania przez podmiot zobowiązany zróżnicowanych warunków dla podobnych (porównywalnych) sytuacji wykorzystywania informacji. Z tych przyczyn w projektowanej ustawie utrzymany zostanie zakaz stosowania w umowach z osobami zainteresowanymi niejednorodnych warunków przekazywania informacji sektora publicznego na cele ponownego wykorzystywania.

b) niewyłączności (obecny art. 23e udip)

Utrzymany zostanie generalny zakaz zawierania umów na wyłączność. W projektowanej ustawie zachowane zostanie rozwiązanie, zgodnie z którym warunki ponownego przekazywania informacji sektora publicznego na cele ponownego wykorzystywania nie mogą wprowadzać ograniczenia korzystania z tej informacji przez innych użytkowników. Zawarcie umowy wyłącznej jest dopuszczalne jedynie wyjątkowo, w sytuacji gdy jest to niezbędne do prawidłowego wykonywania zadań publicznych. Równocześnie zgodnie z zasadą transparentności, w przypadku gdy warunki ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego przewidują przyznanie wyłączności danemu podmiotowi ich treść powinna być ogłaszana na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej.

Wyjątki od tej zasady zostały przewidziane w odniesieniu do umów dotyczących projektów digitalizacyjnych prowadzonych przez muzea państwowe i samorządowe, biblioteki publiczne i naukowe oraz archiwa państwowe, o których mowa w ust. 10 niniejszych założeń (Przepisy przejściowe i dostosowujące).

c) przejrzystości

W przypadku warunkowego udostępnienia informacji sektora publicznego na cele ponownego wykorzystywania, podmioty zobowiązane będą miały – tak jak dotychczas – obowiązek publicznego ogłoszenia tych warunków. Dzięki temu podmioty zainteresowane mogą dokonać sprawdzenia warunków jeszcze przed podjęciem pozytywnej decyzji o zawarciu umowy w przedmiocie udostępnienia informacji publicznej. Zasada ta wymaga podania nie tylko informacji o warunkach ponownego wykorzystywania, ale także informacji

o środkach przysługujących osobom zainteresowanym w przypadku odmowy udostępnienia informacji sektora publicznego na cele ponownego wykorzystywania albo kwestionowania przez nie zaproponowanych warunków. Istotne znaczenie będzie miał także obowiązek podania informacji o dostępności danej informacji sektora publicznego na cele ponownego wykorzystywania.

Zgodnie ze sformułowaną w art. 1 ust. 7 dyrektywy 2013/37/UE zasadą przejrzystości, w przypadku nakładania standardowych opłat, o których mowa w części IV pkt 5 lit. a projektowanych założeń, wszystkie stosowane warunki i rzeczywista wysokość opłat za ponowne wykorzystywanie, w tym podstawa do obliczenia takich opłat, są wcześniej ustalane i publikowane, o ile to możliwe w formie elektronicznej.

W przypadku pobierania opłat innych niż te, o których mowa powyżej podmiot zobowiązany wskazuje z wyprzedzeniem, jakie czynniki są brane pod uwagę przy ustalaniu tych opłat. Podmiot zobowiązany podaje na żądanie wnioskodawcy informację o sposobie obliczania tych opłat w odniesieniu do konkretnego wniosku o ponowne wykorzystywanie.

7. Formaty

W projektowanej ustawie zachowana zostanie sformułowana w art. 23f udiop zasada, iż podmioty zobowiązane, które przekazują informacje sektora publicznego z użyciem systemów teleinformatycznych, są obowiązane do stosowania formatów danych oraz protokołów komunikacyjnych i szyfrujących, umożliwiających odczyt maszynowy, wykorzystane będą przepisy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, które zapewnią optymalne wykorzystywanie informacji sektora publicznego. Przepisy te zapewniają jednolite formaty danych oraz protokoły komunikacyjne i szyfrujące dla informacji będących przedmiotem transferu.

Formaty danych, o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. poz. 526), spełniają kryteria określone dyrektywą, tj. „otwarty, oficjalny standard” oraz „otwarte formaty” (art. 51 ust. 5 dyrektywy 2013/37/UE).

Podmiot może odmówić ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego, gdy konsekwencją wykonania wniosku będzie konieczność dodatkowego opracowania informacji. Zatem w projektowanej ustawie zachowane zostanie – przewidziane obecnie w art. 23f ust. 2 udiop – wyłączenie obligatoryjności dodatkowego opracowania informacji sektora publicznego na potrzeby realizacji wniosku o ponowne wykorzystanie. Opracowanie obejmuje tworzenie, dostosowywanie informacji sektora publicznego lub tworzenie z nich wyciągów w celu uzyskania zgodności z wnioskiem (art. 5 ust. 1 dyrektywy 2003/98/WE). Dotyczy to wyłącznie sytuacji, w której dokonanie określonych we wniosku czynności wymaga nieproporcjonalnego wysiłku, przekraczającego proste operacje na informacji. Przepis ten będzie istotny w odniesieniu do muzeów państwowych i samorządowych, bibliotek publicznych i naukowych oraz archiwów państwowych ze względu na formaty posiadanych przez nie informacji sektora publicznego. W przypadku, gdyby wniosek obejmował np. dany materiał biblioteczny w postaci elektronicznej, a podmiot zobowiązany byłby w posiadaniu jedynie jego egzemplarza, nie będzie wówczas obowiązany do opracowania tego materiału w postaci elektroniczną, czyli dokonać digitalizacji egzemplarza.

8. Procedura

Procedura dostępu do informacji sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania w projektowanej ustawie opierać się będzie na dotychczasowym – przewidzianym w art. 23g udip – trybie wnioskowym i mającym pierwszeństwo przed nim trybie bezwnioskowym.

a) tryb bezwnioskowy

Ma zastosowanie do informacji sektora publicznego, które podmiot zobowiązany:

- udostępnił na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej (dalej: BIP; dotyczy wyłącznie informacji publicznej w rozumieniu udip);
- udostępnił w centralnym repozytorium (o którym mowa w art. 9a udip),
- udostępnił publicznie w inny sposób (np. zamieszczenie w internetowym serwisie podmiotu albo w podmiotowym repozytorium; ten kanał dystrybucji będzie miał znaczenie dla przekazania dla ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego będących w posiadaniu muzeów państwowych i samorządowych, bibliotek publicznych i naukowych oraz archiwów państwowych. Już obecnie wiele z tych podmiotów udostępnia swoje zasoby w formie elektronicznej na swoich stronach internetowych czy tworzonych przez nie repozytoriów).

Podmiot zobowiązany udostępniając informacje sektora publicznego jest obowiązany w tym miejscu wskazać warunki ponownego wykorzystywania, jeżeli zostały określone; informacje o opłatach, o których mowa w części IV pkt 5 Założeń zgodnie z zaproponowaną zasadą przejrzystości; informacje o środkach prawnych przysługujących w przypadku odmowy przekazania informacji sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania.

Brak odpowiednich informacji w menu przedmiotowym strony podmiotowej BIP, w kategorii „Ponowne wykorzystywanie informacji publicznych” dla informacji udostępnianych poprzez BIP, a także brak wskazania warunków w przypadku udostępnienia informacji sektora publicznego w centralnym repozytorium lub w inny publiczny sposób, uważa się za zgodę na ponowne wykorzystywanie udostępnianej informacji publicznej bez ograniczeń warunkami.

W przypadku udostępnionych informacji sektora publicznego, jeśli zostały określone warunki ich ponownego wykorzystywania zasadą jest, że zainteresowany wykorzystuje je bez konieczności składania odrębnych wniosków. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy zainteresowany zamierza wykorzystywać informacje na innych warunkach niż to określił podmiot zobowiązany. W takim przypadku zachodzi potrzeba złożenia wniosku.

b) tryb wnioskowy

Złożenie wniosku o ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego będzie miało miejsce w sytuacji, w której:

- informacja sektora publicznego będąca w posiadaniu podmiotu zobowiązanego nie została udostępniona w sposób, o którym mowa w lit a);

– zainteresowany chce wykorzystać informację sektora publicznego udostępnioną w sposób, o którym mowa w lit a), ale na innych warunkach, niż zostały dla tej informacji określone przez podmiot zobowiązany;

– zainteresowany posiada już informację sektora publicznego i chce ją ponownie wykorzystywać (np. uzyskał ją w trybie dostępu).

Wniosek powinien zostać rozpatrzony bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż 20 dni od jego otrzymania. W sprawach szczególnie skomplikowanych podmiot zobowiązany może przedłużyć załatwienie sprawy o kolejne 20 dni, po zawiadomieniu wnioskodawcy w terminie 20 dni od dnia otrzymania wniosku. W przypadku niespełnienia warunków formalnych wniosku wzywa się wnioskodawcę do uzupełnienia braków, wraz z pouczeniem, że ich nieusunięcie w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania.

Wniosek o ponowne wykorzystywanie informacji publicznej można złożyć w szczególności w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

Wzór wniosku o przekazanie informacji sektora publicznego w celu jej ponownego wykorzystywania zostanie określony w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw informatyzacji. Zmiana wzoru obecnie stosowanego określonego rozporządzeniem Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie wzoru wniosku o ponowne wykorzystywanie informacji publicznej została opisana w pkt 11 (Upoważnienia do wydawania aktów wykonawczych).

c) realizacja wniosku

W wyniku realizacji wniosku podmiot zobowiązany:

– przekazuje informację sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania bez ograniczeń warunkami;

– w przypadku posiadania informacji sektora publicznego przez wnioskodawcę zawiadamia o braku ograniczenia warunkami;

– przedstawia wnioskodawcy ofertę zawierającą warunki ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego, a także wysokość opłat za ponowne wykorzystywanie informacji publicznej, jeżeli są przewidziane;

– odmawia, w drodze decyzji, ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego.

Zainteresowanym zostanie zapewniona możliwość kwestionowania treści poszczególnych warunków, a także wysokości opłat za ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego. Wnioskodawca, który otrzymał ofertę może, w terminie 14 dni od dnia otrzymania oferty, złożyć sprzeciw z powodu naruszenia przepisów ustawy. W przypadku otrzymania sprzeciwu podmiot zobowiązany, w drodze decyzji, rozstrzyga o warunkach ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego lub o wysokości opłat.

Warunki ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego, a także wysokość opłat za ponowne wykorzystywanie informacji stanowią ofertę w rozumieniu art. 66 ustawy z dnia 23 czerwca 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121 – dalej „k.c.”) W

przypadku ich przyjęcia przez osobę zainteresowaną dochodzi do zawarcia przez nią umowy cywilnoprawnej z podmiotem zobowiązanym. Zastosowanie znajdują wówczas przepisy k.c. dotyczące zawierania umów przez ofertę i jej przyjęcie, w tym ofertę w postaci elektronicznej (art. 66 i nast. k.c.). Zatem w przypadku naruszenia warunków określonych w umowie zastosowanie znajdują ogólne zasady odpowiedzialności cywilnoprawnej.

d) odmowa ponownego wykorzystywania

Podmiot zobowiązany odmawia ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego, w przypadku gdy:

- prawo dostępu tych informacji podlega ograniczeniom, o których mowa w pkt 3 lit. d;
- ponowne wykorzystywanie naruszy prawa własności intelektualnej przysługujące podmiotom trzecim,

Podmiot zobowiązany może także odmówić realizacji wniosku w przypadku, gdy konsekwencją wykonania wniosku będzie konieczność dodatkowego opracowania informacji w celu uzyskania zgodności z wnioskiem i wymaga nieproporcjonalnego wysiłku, przekraczającego proste operacje na informacji (o czym mowa powyżej w pkt 7 Formaty).

e) wydanie decyzji przez podmiot zobowiązany

Podmiot zobowiązany w drodze decyzji administracyjnej:

- odmawia udostępnienia informacji sektora publicznego;
- rozstrzyga o warunkach ponownego wykorzystywania lub o wysokości opłat, w przypadku złożenia sprzeciw, o którym mowa w lit. c).

W przypadku decyzji odmownej podmiot zobowiązany informuje wnioskodawcę o przyczynach odmowy. W przypadku, gdy podstawą odmowy są prawa własności intelektualnej przysługujące osobom trzecim, podmiot zobowiązany wskazuje osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która posiada prawa własności intelektualnej, jeżeli jest znana, albo licencjodawcy, od którego podmiot zobowiązany uzyskał dany utwór. Zgodnie z brzmieniem art. 1 ust. 4 dyrektywy 2013/37/WE z tego obowiązku zwolnione będą muzea państwowe i samorządowe, biblioteki publiczne i naukowe oraz archiwa państwowe.

f) środki zaskarżenia

Do postępowania kończącego się wydaniem decyzji odmawiających udostępnienia informacji do ponownego wykorzystywania oraz stwierdzającej warunki ponownego wykorzystywania zastosowanie znajdują przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, co powoduje, że rozstrzygnięcie podmiotu zobowiązanego podlega kontroli instancyjnej, a następnie sądownoadministracyjnej.

W projektowanej ustawie zachowany zostanie – zgodnie z obecnym brzmieniem art. 23i udip – tryb kontroli sądów administracyjnych. Do skarg rozpatrywanych w postępowaniach o udostępnienie informacji publicznej oraz o ponowne jej wykorzystywanie stosowało się przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270, z późn.zm.), z tym że przekazanie akt

i odpowiedzi na skargę następuje w terminie 15 dni od dnia otrzymania skargi, natomiast skargę rozpatruje się w terminie 30 dni od dnia otrzymania akt wraz z odpowiedzią na skargę.

9. Zmiany w przepisach obowiązujących

Zmiany w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198, z późn. zm.) będą konsekwencją wyodrębnienia regulacji dotyczących ponownego wykorzystywania informacji publicznej z przedmiotowej ustawy, tj. art. 1 ust. 1, art. 2a, 9a oraz uchylecia Rozdziału 2a.

W przepisach niżej wymienionych ustaw, ilekroć w zakresie ponownego wykorzystywania przepisy tych ustaw odsyłają do udip, należy odpowiednio zmienić brzmienie tych przepisów, aby odsyłały do projektowanej ustawy:

- a. ustawa z dnia 29 stycznia 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 591, z późn. zm.)
- b. ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, z późn. zm.);
- c. ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145, z późn. zm.);
- d. ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672)
- e. ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2013 r. poz. 235, z późn. zm.);
- f. ustawa z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. Nr 217, poz. 1427 z późn. zm.)
- g. ustawa z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz.U. z 2006 r. Nr 139, poz. 993, z późn. zm.).

Proponuje się wprowadzenie zmian w ustawie z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz.U. 1983 Nr 38 poz. 173 z późn. zm.) polegające na:

- zmianie brzmienia art. 16 ust. 1 polegającego na wprowadzeniu powszechnego nieodpłatnego prawa dostępu do materiałów archiwalnych;
- zmianie art. 16 ust. 2 polegającej na odesłaniu do celów określonych w art. 2 ust. 1 unza, w miejsce odesłania do ust. 1.
- uchylenie art. 17 ust. 1 i 2.

Proponuje się także wprowadzenie zmiany w ustawie z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2010 r. Nr 193, poz. 1287, z późn. zm.), polegającej na wprowadzeniu normy odsyłającej do przepisów projektowanej ustawy: w zakresie nieuregulowanym ustawą – Prawo geodezyjne i kartograficzne stosuje się przepisy o ustawy o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego.

10. Przepisy końcowe i przejściowe

Zgodnie z art. 1 ust. 10 lit. b) dyrektywy 2013/37/UE w odniesieniu do umów na wyłączność, których przedmiotem jest digitalizacja informacji sektora publicznego będących w posiadaniu muzeów państwowych i samorządowych, bibliotek publicznych i naukowych oraz archiwów państwowych, czas obowiązywania takiego prawa wyłącznego nie przekracza 10 lat. W przypadku, gdy okres ten przekracza 10 lat, umowy takie podlegają przeglądowi w 11 roku obowiązywania umowy, a następnie co 7 lat.

Strona umowy, o której mowa powyżej, w ramach jej wykonania jest zobowiązana do nieodpłatnego przekazania podmiotowi zobowiązanemu kopii postaci elektronicznej digitalizowanego egzemplarza. Postać elektroniczna niniejszych informacji sektora publicznego podlega ponownemu wykorzystywaniu po upływie czasu obowiązywania prawa wyłącznego.

Umowy zawarte na wyłączność są jawne. Podmiot zobowiązany ma obowiązek publikowania umów na swojej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej.

Postanowienia innych umów o wyłączność niż te, o których mowa powyżej obowiązujące w dniu 17 lipca 2013 r. wygasają w terminie w nich przewidzianym, nie później jednak niż dnia 31 grudnia 2043 r.

Przepisy powinny przewidywać 3 miesięczny okres na dostosowanie się muzeów państwowych i samorządowych, bibliotek publicznych i naukowych oraz archiwów państwowych do określonych w projektowanej ustawie zasad udostępniania w celu ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego, które do wejścia w życie projektowanej ustawy nie podlegały ponownemu wykorzystywaniu.

Zakłada się, że ustawa wejdzie w życie po upływie 3 miesięcy dni od daty jej ogłoszenia w Dzienniku Ustaw RP.

11. Upoważnienia do wydawania aktów wykonawczych

Upoważnienie ministra właściwego do spraw informatyzacji do określenia w drodze rozporządzenia wzoru wniosku o przekazanie informacji sektora publicznego w celu jej ponownego wykorzystywania.

Wzór wniosku stanowiący załącznik do rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie wzoru wniosku o ponowne wykorzystywanie informacji publicznej (Dz. U. poz. 94) zostanie dostosowany do zmienionego zakresu przedmiotowego projektowanej ustawy. W celu usunięcia niepewności w zakresie rozróżnienia trybów dostępu do informacji publicznej i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego zostanie zmieniona treść wniosku w zakresie wymogu wskazania celu ponownego wykorzystywania. Obowiązujący wzór nakłada na wnioskodawcę obowiązek podania wyłącznie, czy cel ponownego wykorzystania ma charakter komercyjny, czy niekomercyjny. Przyjęte rozwiązanie spotkało się z krytyczną oceną. Wskazuje się, iż może ono powodować trudności w rozróżnianiu trybów dostępu i ponownego wykorzystywania. Dlatego też w nowym wzorze wniosku nałożony zostanie obowiązek opisanego celu dla jakiego wnioskodawca domaga się informacji do ponownego wykorzystywania. Przyjęcie takiego rozwiązania będzie korzystne zarówno dla podmiotu zobowiązanego w zakresie wyboru trybu, jak i wnioskodawcy. Gdyby np. omyłkowo wybrał on druk wniosku o ponowne

wykorzystywanie podając jako cel uzyskania informacji o sprawach publicznych, wniosek ten powinien być traktowany jako wniosek o udostępnienie informacji publicznej. Konieczne jest wyeliminowanie ryzyka udostępniania informacji publicznej w trybie ponownego wykorzystywania w sytuacji, gdy właściwym jest tryb dostępu. Procedura ponownego wykorzystywania jest bowiem bardziej sformalizowana. Ponadto wymóg określenia celów ponownego wykorzystywania pozwoli na precyzyjne ustalenie warunków ponownego wykorzystywania przez podmiot zobowiązany. Obecny wymóg określenia czy cel ponownego wykorzystywania ma wyłącznie charakter komercyjny czy niekomercyjny tego procesu nie ułatwia. Warunki powinny być dostosowane do celu ponownego wykorzystywania opisanego we wniosku.

12. Zgodność z prawem UE

Przedmiot projektowanej regulacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projektowana regulacja nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.) i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projektowana regulacja nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.).

Projekt nie wymaga przedłożenia instytucjom i organom Unii Europejskiej oraz Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji lub uzgodnienia.

13. Konsultacje publiczne

W ramach otwartych i ogólnodostępnych konsultacji publicznych projekt założeń zostanie umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji, Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt założeń zostanie przesłany do następujących podmiotów:

1. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych,
2. Naczelny Sąd Administracyjny,
3. Sąd Najwyższy,
4. Krajowa Rada Sądownictwa,
5. Kancelaria Prezydenta RP,
6. Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych,
7. Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego (ICM) Uniwersytet Warszawski,
8. Instytut Pamięci Narodowej,
9. Polska Towarzystwo Informatyczne (PTI),
10. Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji (PIIT),
11. Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji (KIGEiT),
12. Stowarzyszenie Sieć Obywatelska - Watchdog Polska
13. Fundacja Panoptykon,

14. Filmoteka Narodowa,
15. Polski Instytut Sztuki Filmowej,
16. Narodowy Instytut Audiowizualny,
17. Biblioteka Narodowa,
18. Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich,
19. Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów,
20. Stowarzyszenie Muzealników Polskich,
21. Polska Izba Książki,
22. Instytut Książki,
23. Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej,
24. Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków,
25. Krajowa Izba Producentów Audiowizualnych,
26. Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich,
27. Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich,
28. Konferencja Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych,
29. Polska Akademia Nauk,
30. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju,
31. Narodowe Centrum Nauki,
32. Instytut Spraw Publicznych,
33. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji,
34. Stowarzyszenie autorów ZAiKS,
35. Fundacja Nowoczesna Polska,
36. Centrum Cyfrowe Projekt: Polska,
37. Stowarzyszenie EBIB,
38. Związek Producentów Audio Video,
39. Polska Izba Komunikacji Elektronicznej,
40. Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski,
41. Zachęta Narodowa Galeria Sztuki,
42. Muzeum Narodowe w Warszawie,
43. Muzeum Narodowe w Krakowie,
44. Muzeum Narodowe w Gdańsku,
45. Stowarzyszenie Filmowców Polskich,
46. Związek Pracodawców Branży Internetowej Interactive Advertising Bureau Polska,
47. Federacja Związków Zawodowych Pracowników Kultury i Sztuki,
48. Konfederacja Lewiatan,
49. Związek Nauczycielstwa Polskiego,
50. Business Centre Club,
51. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”,
52. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
53. Pracodawcy RP,
54. Związek Rzemiosła Polskiego.